

KAUNO APYLINKĖS TEISMO VIDAUS KONTROLĖS POLITIKA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kauno apylinkės teismo (toliau – Teismas) vidaus kontrolės politikoje (toliau – Politika) detalizuojamas Teismo Politikos turinys, aprašomi vidaus kontrolės tikslai, dalyviai, elementai, vidaus kontrolės analizė ir vertinimas bei nustatoma informacijos apie vidaus kontrolės įgyvendinimą Teisme teikimo tvarka.

2. Politikoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatyme (toliau – Įstatymas), Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatyme, Lietuvos Respublikos teismų įstatyme ir kituose Lietuvos Respublikos teisės aktuose.

3. Teismo Politika nustatyta atsižvelgiant į Teismo veiklos ypatumus ir vadovaujantis Įstatyme ir Vidaus kontrolės įgyvendinimo viešajame juridiniame asmenyje tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2020 m. birželio 29 d. įsakymu Nr. 1K-195 (toliau – Finansų ministro patvirtintas aprašas), keliamais reikalavimais.

4. Teismo Politikos struktūra ir atsakomybių paskirstymas bei pagrindinių taikomų įstatymų ir kitų teisės aktų sąrašas yra nustatyti šios Politikos 1 priede.

5. Politikoje nustatyta vidaus kontrolė Teisme apima Teismo kaip biudžetinės įstaigos administracinę-ūkinę veiklą ir, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 109 straipsniu, yra netaikoma pagrindinei Teismo veiklai – teisingumo vykdymui bei visoms tiesiogiai su teisingumo vykdymu susijusioms procedūroms, nustatytoms išorės ir vidaus teisės aktuose. Su teisingumo vykdymu susijusioms procedūroms Teismo veiklos administracinę priežiūrą nustato Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 102, 103, 104 straipsniai ir Teisėjų tarybos patvirtinti Administravimo teismuose nuostatai.

6. Politika netaikoma Teismo teisėjų veiklai, išskyrus kai jie eina Teismo pirmininko (kaip biudžetinės įstaigos vadovo) pareigas arba dalyvauja įstaigos administracinėje-ūkinėje veikloje eidami Teismo pirmininko pavaduotojų pareigas. Tačiau Politikoje nustatyti kontrolės veiklos elementai teisėjams taikomi su teisingumo vykdymu nesusijusiems ūkiniams veiksmams (pavyzdžiui, priešgaisrinė sauga).

7. Atsižvelgiant į nuolat kintančias teisinio reguliavimo, ekonomines ir kitas veiklos sąlygas, rizikos vertinimas Teisme atliekamas nuolat ir (arba) periodiškai. Dėl šios priežasties Politikos turinys nuolat peržiūrimas ir atnaujinamas.

II SKYRIUS VIDAUS KONTROLĖ

PIRMASIS SKIRSNIS VIDAUS KONTROLĖS TIKSLAI IR JŲ ĮGYVENDINIMAS

8. Vidaus kontrolė – Teismo kaip biudžetinės įstaigos administracinės-ūkinės veiklos, nesusijusios su teisingumo vykdymu bei visomis tiesiogiai su teisingumo vykdymu susijusiomis procedūromis (toliau – Teismo veikla), rizikos valdymui sukurta kontrolės sistema, padedanti užtikrinti, kad Teismas pasiektų šiuos vidaus kontrolės tikslus:

8.1. laikytųsi Teismo veiklai taikomų teisės aktų reikalavimų;

8.2. saugotų turtą nuo sukčiavimo, iššvaistymo, pasisavinimo, neteisėto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo ar kitų neteisėtų veikų;

8.3. vykdytų veiklą laikydamasis patikimo finansų valdymo principo, grindžiamo:

8.3.1. ekonomiškumu, kuris suprantamas kaip minimalus išteklių panaudojimas užtikrinant vykdomos veiklos kokybę;

8.3.2. efektyvumu, kuris suprantamas kaip geriausias naudojamų išteklių ir vykdomos veiklos (kiekio, kokybės ir laiko požiūriu) santykis;

8.3.3. rezultatyvumu, kuris suprantamas kaip nustatytų veiklos tikslų ir planuotų rezultatų pasiekimo lygis;

8.4. teiktų patikimą, aktualią, išsamią ir teisingą informaciją apie savo finansinę ir kitą veiklą.

9. Vidaus kontrolės tikslų siekiama užtikrinant darnią ir veiksmingą vidaus kontrolės sistemą, apimančią ir finansų kontrolę. Finansų kontrolė Teisme atliekama vadovaujantis Teismo pirmininko įsakymu patvirtintomis Finansų kontrolės taisyklėmis.

10. Vidaus kontrolė yra kompleksinis ir nenutrūkstamas procesas, kurį įgyvendina Teismo pirmininkas kaip įstaigos vadovas, Teismo kancleris kaip už įstaigos administracinės-ūkinės veiklos, kuriai ir taikoma ši Politika, organizavimą atsakingas valstybės tarnautojas, kuris vadovauja Teismo administracijai, Teismo pirmininko pavaduotojai, struktūrinių padalinių vadovai bei Teismo valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis (toliau – Teismo darbuotojai), jeigu jie dalyvauja įstaigos administracinėje-ūkinėje veikloje.

11. Teismo veiklos rizika – tikimybė, kad dėl Teismo veiklos rizikos veiksnių Teismo veiklos tikslai nebus įgyvendinti arba bus įgyvendinti netinkamai ir dėl to Teismas gali patirti nuostolių.

12. Teismo veiklos rizikos valdymas – Teismo veiklos rizikos veiksnių nustatymas, analizė ir priemonių, kurios sumažintų arba pašalintų neigiamą poveikį Teismo veiklai, parinkimas.

13. Vidaus kontrolės sistema Teisme kuriama ir palaikoma, atsižvelgiant į veiklos ypatumus, teisės aktus bei kitus dokumentus, reglamentuojančius veiklą, laikantis vidaus kontrolės principų. Vidaus kontrolės sistema apima pagrindinius valdymo procesus (planavimą, vykdymą ir stebėseną), nuolat tobulinama ir keičiama, atsižvelgiant į pokyčius.

ANTRASIS SKIRSNIS VIDAUS KONTROLĖS PRINCIPAI IR ELEMENTAI

14. Vidaus kontrolė Teisme įgyvendinama laikantis tinkamumo, efektyvumo, rezultatyvumo, optimalumo, dinamiškumo ir nenutrūkstamo funkcionavimo principų, nustatytų Įstatymo 5 straipsnyje.

15. Siekiant įgyvendinti pagrindinius vidaus kontrolės tikslus pagal nustatytus principus, vidaus kontrolė Teisme kuriama pagal šiuos vidaus kontrolės elementus: kontrolės aplinka, rizikos vertinimas, kontrolės veikla, informavimas ir komunikacija bei stebėseną.

16. **Kontrolės aplinka** turi skatinti kiekvieną Teismo darbuotoją laikytis nustatytų taisyklių, pabrėžiant vidaus kontrolės svarbą bei kiekvieno darbuotojo svarbą ir funkcijas vidaus kontrolės procese. Kontrolės aplinka apima:

16.1. organizacinę struktūrą – Teismo patvirtinta organizacinė struktūra detalizuojama Teismo nuostatuose, pareigybių sąrašė, pareigybių aprašymuose ir kituose dokumentuose;

16.2. valdymo filosofiją ir vadovavimo stilių – vadovas palaiko vidaus kontrolę, nustato politiką, procedūras ir formuoja praktiką, skatinančią ir motyvuojančią Teismo darbuotojus siekti geriausių veiklos rezultatų, prižiūri, kaip įgyvendinama vidaus kontrolė;

16.3. personalo valdymo politiką ir praktiką – formuojama tokia personalo politika, kuri skatintų pritraukti, ugdyti ir išlaikyti kompetentingus darbuotojus, taikomos tinkamos prevencinės priemonės, skirtos darbuotojų darbingumui ir sveikatai darbe išsaugoti;

16.4. kompetenciją – siekiama, kad Teismo darbuotojai turėtų tinkamą kvalifikaciją, pakankamai patirties ir reikiamų įgūdžių savo funkcijoms atlikti, pareigoms įgyvendinti ir atsakomybei už vidaus kontrolę suprasti;

16.5. profesinio elgesio principus ir taisykles – Teismo pirmininkas, Teismo kancleris, Teismo pirmininko pavaduotojai ir Teismo darbuotojai laikosi profesinio elgesio principų ir taisyklių, vengia viešųjų ir privačių interesų konflikto, Teismo pirmininkas ir Teismo kancleris formuoja teigiamą darbuotojų požiūrį į vidaus kontrolę.

17. **Rizikos vertinimas** – tai neigiamos įtakos Teismo veiklai galinčių turėti veiksmų nustatymas ir analizė. Teisme rizika valdoma, nustatant jos veiksmus, juos įvertinant ir parenkant priemones jiems valdyti (rekomenduojamos naudoti Politikos 2 ir 3 prieduose pateiktos dokumentų formos). Rizikos vertinimas apima:

17.1. rizikos veiksmų nustatymą – nustatomi galimi rizikos veiksniai (įskaitant korupcijos riziką), turintys įtakos Teismo veiklai ir tikslų pasiekimui, taip pat nustatomi ir įvertinami pokyčiai, galintys reikšmingai paveikti vidaus kontrolę Teisme; rizikai nustatyti sudaromas rizikos veiksmų sąrašas su trumpu aprašymu;

17.2. rizikos veiksmų analizę – įvertinami nustatytų rizikos veiksmų pasireiškimo tikimybė ir poveikis veiklai; atliekant rizikos veiksmų analizę rizikos veiksniai sugrupuojami pagal jų reikšmingumą/ svarbą Teismo veiklai;

17.3. toleruojamos rizikos nustatymą – nustatoma toleruojama rizika, kurios valdyti nėra poreikio ar galimybės (gali būti toleruojama nereikšminga rizika);

17.4. reagavimo į riziką numatymą (rizikos valdymo priemonių parinkimą) – priimami sprendimai dėl reagavimo į reikšmingą riziką, kurios pasireiškimo tikimybė didelė (numatomos priemonės rizikai mažinti iki toleruojamos rizikos). Galimi reagavimo į riziką būdai:

17.4.1. rizikos mažinimas – veiksmai, kuriais siekiama sumažinti rizikos pasireiškimo tikimybę ir (ar) poveikį veiklai iki toleruojamos rizikos; prireikus parengiamas rizikos valdymo planas, numatant jame rizikos mažinimo priemones, jų įgyvendinimo terminus ir atsakingus už priemonių įgyvendinimą darbuotojus (Politikos 3 priedas);

17.4.2. rizikos perdavimas – rizikos perdavimas trečiosioms šalims (pavyzdžiui, perkant draudimo paslaugas arba perkant tam tikras paslaugas atsisakant jų vykdymo patiemis);

17.4.3. rizikos toleravimas – rizikos prisiėmimas, kai rizikos pasireiškimo tikimybė ir poveikis veiklai neviršija nustatytos toleruojamos rizikos ir nesiimama jokių veiksmų rizikai mažinti;

17.4.4. rizikos vengimas – tai tam tikros veiklos (ar jos dalies) nutraukimas, kai rizikos valdymo priemonėmis neįmanoma sumažinti veiklos rizikos iki toleruojamos rizikos.

18. Vykdamas korupcijos prevencijos veiklą, Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme ir jį įgyvendinančiuose teisės aktuose nustatyta tvarka Teisme atliekamas korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimas, įvertinamos galimos korupcijos pasireiškimo sritys bei laikantis išorinių ir vidinių teisės aktų, reglamentuojančių, kaip teismuose turi būti vykdoma kova su korupcija, sudaromas kovos su korupcija priemonių planas, kuriame nustatomos korupcijos prevencijos vykdymo priemonės, atsakingi darbuotojai (skyriai), priemonių vykdymo terminai, laukiami rezultatai bei atliekamas korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimas.

19. **Kontrolės veikla** – tai Teismo veikla, kuria siekiama sumažinti neigiamą rizikos veiksmų poveikį Teismui ir kuri apima:

19.1. kontrolės priemonių parinkimą ir tobulinimą – parenkamos ir tobulinamos riziką iki toleruojamos rizikos mažinančios kontrolės priemonės:

19.1.1. įgaliojimų, leidimų suteikimas – užtikrinama, kad būtų atliekamos tik Teismo pirmininko ir (ar) Teismo kanclerio nustatytos procedūros;

19.1.2. prieigos kontrolė – užtikrinama, kad turtu, duomenimis ir dokumentais naudosis tik įgalioti (paskirti) asmenys ir kad turtas, duomenys ir dokumentai būtų apsaugoti nuo neteisėtų veikų;

19.1.3. funkcijų atskyrimas – Teismo veiklos uždaviniai ir funkcijos priskiriami atitinkamoms darbuotojų pareigybėms, kad darbuotojui (-ams) nebūtų pavesta kontroliuoti visų funkcijų, siekiant sumažinti klaidų, apgaulių ir kitų neteisėtų veikų riziką; Teismo darbuotojų pareigos ir atsakomybė nustatoma pareigybių aprašymuose;

19.1.4 veiklos ir rezultatų peržiūra – periodiškai peržiūrimos veiklos sritys, procesai ir rezultatai, siekiant užtikrinti jų atitiktį Teismo tikslams ir reikalavimams; vertinama veikla teisėtumo, ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo požiūriu; palyginami ataskaitinio laikotarpio veiklos rezultatai su planuotais ir (arba) praėjusio ataskaitinio laikotarpio veiklos rezultatais;

19.1.5. veiklos priežiūra – prižiūrima Teismo veikla (užduočių skyrimas, peržiūra ir tvirtinimas), kad kiekvienam darbuotojui būtų aiškiai nustatytos jo pareigos ir atsakomybė, sistemingai prižiūrimas kiekvieno darbuotojo darbas, prireikus periodiškai už jį atsiskaitoma; Teismo darbuotojams kiekvieniems kalendoriniams metams nustatomos metinės užduotys, siektini rezultatai ir jų vertinimo rodikliai, atliekami kasmetiniai darbuotojų veiklos vertinimai; vykdoma finansų kontrolė (išankstinė, einamoji ir paskesnė) – procesas, kurio metu užtikrinama, kad Teismo turto valdymas, naudojimas, apsauga ir disponavimas juo, sutartiniai įsipareigojimai tretiesiems asmenims atitiktų teisėtumo bei patikimo finansų valdymo principus;

19.2. technologijų naudojimą – Teisme įdiegtos ir palaikomos patikimos informacinių technologijų sistemos, užtikrinamas saugus ir nenutrūkstamas šių sistemų, ypač susijusių su duomenų, informacijos kaupimu, apdorojimu, naudojimu ir saugojimu, veikimas; už centralizuotą teismų informacinių sistemų valdymą atsakinga Nacionalinė teismų administracija;

19.3. politikų ir procedūrų taikymą – kontrolės veikla įgyvendinama taikant atitinkamas Teisme nustatytas politikas ir procedūras.

20. **Informavimas ir komunikacija** – su vidaus kontrole susijusios aktualios, išsamios, patikimos ir teisingos informacijos gavimas ir teikimas laiku vidaus ir išorės informacijos vartotojams, laikantis institucijos reputacijos valdymo politikos, kuris apima:

20.1. informacijos naudojimą – Teismas gauna, rengia ir naudoja aktualią, išsamią, patikimą ir teisingą informaciją, atitinkančią jai nustatytus reikalavimus ir palaikančią vidaus kontrolės veikimą;

20.2. vidaus komunikaciją – nenutrūkstamas informacijos perdavimas Teismo viduje apie veiklos rezultatus, pokyčius, riziką ir vidaus kontrolės veikimą;

20.3. išorės komunikaciją – informacijos perdavimas išorės informacijos vartotojams ir informacijos gavimas iš jų naudojant Teismo komunikacijos priemones.

21. **Stebėseną** – tai nuolatinis ir (arba) periodinis stebėjimas ir vertinimas, kai analizuojama, ar vidaus kontrolė įgyvendinama pagal Politiką ir ar ji atitinka kintančias veiklos sąlygas, taip pat trūkumų vertinimas ir pranešimas apie juos. Periodinių vertinimų apimtį ir dažnumą lemia Teismo veiklos rizikos vertinimas ir nuolatinės stebėsenos rezultatai (nustačius tam tikrus veiklos trūkumus). Stebėseną apima vidaus auditorių ir kitų išorės audito vykdytojų bei veiklos vertintojų pateiktų išvadų ar rekomendacijų įgyvendinimo nuolatinę stebėseną ir (ar) periodinius vertinimus. Apie vidaus kontrolės trūkumus, nustatytus nuolatinės stebėsenos ir (ar) periodinių vertinimų metu, turi būti informuotas Teismo pirmininkas, Teismo kancleris ir kiti sprendimus priimančys Teismo darbuotojai.

22. Teismų sistemoje sudarytos galimybės apie galimus pažeidimus, be kita ko, susijusius su korupcija ar sukčiavimu, pranešti Nacionalinėje teismų administracijoje veikiančiu teismų sistemos vidiniu informacijos apie pažeidimus teikimo kanalu, garantuojant pranešimą pateikusio asmens konfidencialumą ir užtikrinant pranešėjo apsaugą teisės aktų nustatyta tvarka. Nustačius tam tikrus neatitikimus, pažeidimus, ir kitokius faktus, liudijančius apie vidaus kontrolės sistemos trūkumus, ir kai tai nėra reglamentuota kituose vidiniuose teisės aktuose, Teismo pirmininko sprendimu gali būti atliekami atskiri vertinimai, patikrinimai.

TREČIASIS SKIRSNIS VIDAUS KONTROLĖS DALYVIAI

23. Vidaus kontrolės dalyviai ir jų kompetencija numatyta Įstatyme.

24. Teismo pirmininkas, siekdamas strateginio planavimo dokumentuose nustatytų veiklos tikslų, užtikrina vidaus kontrolės sukūrimą Teisme, jos įgyvendinimą ir tobulinimą:

24.1. įsakymu paskiria vidaus kontrolės įgyvendinimo priežiūrą atliekančius darbuotojus;

24.2. užtikrina, kad būtų pašalinti vidaus kontrolės įgyvendinimo priežiūrą atliekančių darbuotojų ir kitų vykdytojų nustatyti vidaus kontrolės trūkumai ir jų atsiradimą lemiantys veiksniai;

24.3. užtikrina, kad kiekvienais metais būtų atliekama vidaus kontrolės analizė ir vertinimas, atsižvelgiant į vidaus kontrolės stebėsenos rezultatus.

25. Vidaus kontrolės įgyvendinimo priežiūrą atliekantys Teismo darbuotojai prižiūri vidaus kontrolės įgyvendinimą ir jos atitiktį nustatytai Politikai, atlikdami nuolatinę stebėseną, apimančią kiekvieną vidaus kontrolės elementą. Vidaus kontrolės įgyvendinimo priežiūrą atliekantys Teismo darbuotojai teikia Teismo pirmininkui ir Teismo kancleriui informaciją apie vidaus kontrolės ir rizikos valdymą, Politikos įgyvendinimo trūkumus ir rizikos veiksnius.

26. Vidaus auditoriai, atlikdami vidaus auditus, tiria ir vertina vidaus kontrolę ir teikia Teismo pirmininkui rekomendacijas dėl vidaus kontrolės tobulinimo.

III SKYRIUS VIDAUS KONTROLĖS ANALIZĖ IR VERTINIMAS

27. Teismo pirmininkas užtikrina, kad kiekvienais metais atsižvelgiant į vidaus kontrolės stebėsenos rezultatus būtų atliekama vidaus kontrolės analizė, apimanti visus vidaus kontrolės elementus, kurios metu būtų įvertinami Teismo veiklos trūkumai, pokyčiai, atitiktis nustatytiems reikalavimams (ar vidaus kontrolė įgyvendinama pagal Politiką ir ar ji atitinka pasikeitusias veiklos sąlygas), vidaus kontrolės įgyvendinimo priežiūrą atliekančių darbuotojų pateikta informacija, vidaus ir kitų auditų rezultatai ir numatomos vidaus kontrolės tobulinimo priemonės.

28. Vidaus kontrolė vertinama:

28.1. labai gerai – jei visa rizika yra nustatyta ir valdoma, vidaus kontrolės trūkumų nerasta;

28.2. gerai – jei visa rizika yra nustatyta ir valdoma, bet yra vidaus kontrolės trūkumų, neturinčių neigiamos įtakos Teismo veiklos rezultatams;

28.3. patenkinamai – jei visa rizika yra nustatyta, tačiau dėl netinkamo rizikos valdymo yra vidaus kontrolės trūkumų, kurie gali turėti neigiamą įtaką Teismo veiklos rezultatams;

28.4. silpnai – jei ne visa rizika yra nustatyta, nevykdomas rizikos valdymas ir vidaus kontrolės trūkumai daro neigiamą įtaką Teismo veiklos rezultatams.

29. Atlikus vidaus kontrolės analizę ir vertinimą, Teismo pirmininkas gali kreiptis į Nacionalinės teismų administracijos Vidaus audito skyrių su prašymu atlikti tam tikrų Teismo veiklos sričių vidaus auditą.

30. Vidaus kontrolė Teisme nuolat tobulinama, atsižvelgiant į vidaus kontrolės analizės ir vertinimo rezultatus (pateiktas rekomendacijas ir pasiūlymus).

IV SKYRIUS INFORMACIJOS APIE VIDAUS KONTROLĖS ĮGYVENDINIMĄ TEIKIMAS

31. Informacijos, kaip įgyvendinama vidaus kontrolė, apibendrinimą, organizuoja Teismo kancleris Finansų ministro patvirtinto aprašo nustatyta tvarka.

32. Teismo kancleris kiekvienais metais iki kovo 1 dienos Finansų ministerijos rašytiniu prašymu teikia Finansų ministro patvirtinto aprašo 30 punkte nurodytą informaciją už praėjusius metus apie vidaus kontrolės įgyvendinimą Teisme:

32.1. ar Teisme nustatyta vidaus kontrolės politika ir ar ji veiksminga;

32.2. kaip Teisme kuriama ir įgyvendinama vidaus kontrolė, atitinkanti vidaus kontrolės principus ir apimanti visus vidaus kontrolės elementus;

32.3. ar atliekama vidaus kontrolės analizė, apimanti visus vidaus kontrolės elementus, įvertinami veiklos trūkumai, pokyčiai, atitiktis nustatytiems reikalavimams;

32.4. ar pašalinti vidaus kontrolės įgyvendinimo priežiūrą atliekančių darbuotojų, vidaus auditorių ir kitų audito vykdytojų nustatyti vidaus kontrolės trūkumai ir jų atsiradimą lemiantys veiksniai;

32.5. viešojo juridinio asmens vidaus kontrolės vertinimą.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

33. Visi už vidaus kontrolę Teisme atsakingi asmenys privalo laiku ir kokybiškai atlikti savo pareigas, siekti, kad vidaus kontrolė Teisme būtų veiksminga.

34. Teismo darbuotojai, pastebėję šios Politikos pažeidimus, privalo apie juos informuoti Teismo pirmininką arba Teismo kanclerį.

35. Teismo darbuotojai turi teisę teikti Teismo pirmininkui arba Teismo kancleriui siūlymus dėl Politikos nuostatų tobulinimo.

36. Už šioje Politikoje nustatytų pareigų nesilaikymą asmenys atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

37. Politika tvirtinama ir keičiama Teismo pirmininko įsakymu.

Vidaus kontrolės politikos
1 priedas

KAUNO APYLINKĖS TEISMO VIDAUS KONTROLĖS POLITIKOS STRUKTŪRA, DOKUMENTŲ SĄRAŠAS IR ATSAKOMYBIŲ PASKIRSTYMAS

Vidaus kontrolės elementai	Pagrindinės vidaus kontrolės elemento sudėtinės dalys	Pagrindiniai įstatymai ir kiti teisės aktai taikomi šioje srityje	Atsakomybė vidaus kontrolės aspektu
1	2	3	4
1. Kontrolės ap- linka	1.1. Organizacinė struktūra (pareigos, atsakomybės ir įgaliojimai)	Lietuvos Respublikos teismų įstatymas (tai pagrindinis teismų veiklą reglamentuojantis įstatymas ir atskiruose punktuose nekartojamas); Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas; Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymas; Lietuvos Respublikos darbo kodeksas; Teismo nuostatai; Patvirtinta Teismo organizacinė struktūra; Teismo padalinių nuostatai; Teismo valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, etatų sąrašas ir pareigybių aprašymai; Pavyzdinių apylinkių, apygardų ir apygardų administracinių teismų struktūrų aprašymai ir pavyzdiniai pareigybių sąrašai; Pavyzdiniai apylinkių, apygardų ir apygardų administracinių teismų valstybės tarnautojų pareigybių aprašymai; Valstybės tarnautojų pareigybių aprašymo ir vertinimo metodika; Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų pareigybių aprašymo metodo aprašas; Valstybės tarnautojų tarnybinės veiklos vertinimo tvarkos aprašas; Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų veiklos vertinimo tvarkos aprašas; Valstybės tarnautojų kvalifikacijos tobulinimo tvarkos aprašas;	Teismo pirmininkas, Teismo pirmininko paduotojai, Teismo kanceleris, padalinių vadovai, patarėjai, jei turi pavaldžių asmenų, (toliau – Vadovybė), darbo grupių vadovai Vadovybė Teismo pirmininkas, Teismo kanceleris, vyriausiasis specialistas (darbu su personalu) Vadovybė, vyriausiasis specialistas (darbu su personalu) Vadovybė
	1.2. Valdymo filosofija ir vadovavimo stilius		
	1.3. Personalo valdymo politika ir praktika		
	1.4. Kompetencija		
	1.5. Profesinio elgesio principai ir taisyklės		

Vidaus kontrolės elementai	Pagrindinės vidaus kontrolės elemento sudėtinės dalys	Pagrindiniai įstatymai ir kiti teisės aktai taikomi šioje srityje	Atsakomybė vidaus kontrolės aspektu
1	2	3	4
2. Rizikos vertinimas	2.1. Rizikos veiksmų nustatymas ir analizė	Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymas; Vidaus kontrolės įgyvendinimo viešajame juridiniame asmenyje tvarkos aprašas; Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymas; Korupcijos pasireiškimo tikimybės Lietuvos Respublikos teismuose nustatymo metodika;	Vadovybė, atsakingi asmenys pagal atsakomybės sritis
3. Kontrolės veikla	3.1. Įgaliojimų, leidimų suteikimas 3.2. Funkcijų atskirumas 3.3. Prieigos kontrolė (prie turto, duomenų ir dokumentų) 3.4. Veiklos ir rezultatų peržiūra (pagal veiklos sritis): 3.4.1. Neprocesinių (veiklos) dokumentų ir pavedimų valdymas	Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas; Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatymas; Lietuvos Respublikos bindžeto sandaros įstatymas; Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas; Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas; Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas; Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas; Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymas; Lietuvos Respublikos priešgaisrinės apsaugos įstatymas; Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymas; Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas; Vidaus tvarkos taisyklės; Darbo reglamentas; Finansų kontrolės taisyklės; Bendrijų dokumentų saugojimo terminų rodyklė; Dokumentų tvarkymo ir apskaitos taisyklės; Dokumentų saugojimo taisyklės;	Vadovybė Vadovybė Teismo kancleris, Informacinių technologijų skyriaus vedėjas, Ūkio skyriaus vedėjas, Teismo raštinės skyriaus vedėjas Teismo pirmininkas, Teismo kancleris, atsakingi asmenys pagal atsakomybės sritis

Vidaus kontrolės elementai	Pagrindinės vidaus kontrolės elemento sudėtinės dalys	Pagrindiniai įstatymai ir kiti teisės aktai taikomi šioje srityje	Atsakomybė vidaus kontrolės aspektu
1	2	3	4
3.4.2. Asmenų aptarnavimas	Dokumentacijos planas; Asmenų aptarnavimo teismuose standartas; Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo teisme taisyklės; Asmens duomenų tvarkymo teismuose taisyklės; Viešųjų pirkimų organizavimo taisyklės; Viešųjų pirkimų komisijos darbo reglamentas; Apskaitos vadovas;	Teismo raštinės skyriaus vedėjas, raštinės biūrų vedėjai	
3.4.3. Neprocesinių asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimas	Pripažinto nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti nematerialiojo ir ilgalaikio materialiojo turto nurašymo ir likvidavimo tvarkos aprašas; Tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo tvarka; Proceso dalyvių kelionių automobiliais išlaidų apmokėjimo tvarka; Inventorizacijos taisyklės; Tarnybinių komandiruočių išlaidų apmokėjimo tvarka;	Teismo pirmininkas, Teismo kancleris, vyriausiasis specialistas (darbu su personalu)	
3.4.4. Žmogiškųjų išteklių valdymas	Asmenų, turinčių teisę pasirašyti apskaitos dokumentus, sąrašas; Apskaitos dokumentų registrai ir finansinės atskaitomybės saugojimo aprašas;	Teismo pirmininkas, Teismo pirmininko padėjėjas (ryšiams su žiniasklaida ir visuomene)	
3.4.5. Teisės aktų projektų rengimas ir išvadų teikimas	Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymas; Teismo darbo apmokėjimo sistemos aprašas; Tarybos Lietuvos valstybei stažo skaičiavimo taisyklės; Kompensavimo teisėjams už darbą poilsio ir švenčių dienomis ir budėjimą tvarkos aprašas;	Teismo kancleris, Finansų ir apskaitos skyriaus vedėjas	
3.4.6. Komunikacijos priemonių organizavimas (nesusijusių su teismo sprendimais)	Teismo lešų naudojimo reprezentacinėms išlaidoms; Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklės;	Teismo kancleris, vyriausiasis specialistas (darbu su viešaisiais pirkimais)	
3.4.7. Finansų valdymas ir apskaita	Teismų biudžetų projektų rengimo tvarkos aprašas; Išlaptintos informacijos administravimo ir išslaptinimo taisyklės; Išlaptintos informacijos ryšių ir informacinės sistemos nuostatai; Sąrašas pareigų, kurias einantiems asmenims reikia leidimų dirbti ar susipažinti su išlaptinta informacija;	Ukio skyriaus vedėjas	
3.4.8. Viešųjų pirkimų valdymas			
3.4.9. Turto ir atsargų valdymas (išskyrus IT)			

Vidaus kontrolės elementai	Pagrindinės vidaus kontrolės elemento sudėtinės dalys	Pagrindiniai įstatymai ir kiti teisės aktai taikomi šioje srityje	Atsakomybė vidaus kontrolės aspektu	
1	2	3	4	
	3.4.10. Informacinių technologijų valdymas	<p>Islapintos informacijos fizinės apsaugos procedūrų taisyklės; Islapintos informacijos evakuacijos arba sunaikinimo karo padėties ar ekstremalių situacijų atveju planas; Saugumo priemonių teismuose įgyvendinimo gairės; Teismo darbuotojų saugos ir sveikatos įvadinė instrukcija; Bendroji gaisrinės saugos instrukcija; Lietuvos teismų informacinės sistemos nuostatai; Lietuvos teismų informacinės sistemos duomenų saugos nuostatai; Lietuvos teismų informacinės sistemos duomenų saugos nuostatai; Lietuvos teismų informacinės sistemos elektroninės informacijos saugaus tvarkymo taisyklės; Lietuvos teismų informacinės sistemos veiklos tęstinumo valdymo planas; Lietuvos teismų informacinės sistemos naudotojų administravimo taisyklės; Teismo informacinės sistemos naudotojų administravimo taisyklės; Vaizdo fiksavimo įrangos naudojimo tvarka; Vaizdo duomenų tvarkymo taisyklės; <i>Šie teisės aktai Politikos įgyvendinimo aspektu taikomi veiklos procesų valdymo, dokumentų ir duomenų saugumo, technologijų naudojimo ir pan. atpimtini (nesiejant su teisingumo vykdomo procedūromis):</i> Teismo posėdžių garso įrašų darymo tvarka; Vaizdo konferencijų įrangos naudojimo teismo proceso metu tvarka; Elektroninių duomenų bylose tvarkymo, įtraukimo į apskaitą ir saugojimo naudojant informacines ir elektroninių ryšių technologijas tvarka; Duomenų tvarkymo Lietuvos teismų informacinėje sistemoje tvarkos aprašas; Procesinių dokumentų tvarkymo ir apskaitos taisyklės; Susipažinimo su bylų medžiaga ir jos kopijų darymo bei išdavimo tvarka;</p>	Informacinių technologijų skyriaus vedėjas	
	3.4.11. Archyvo valdymas		Archyvo skyriaus vedėjas	
	3.5. Veiklos priežiūra		Vadovybė	
	3.6. Technologijų naudojimas		Informacinių technologijų skyriaus vedėjas	
	3.7. Politikų ir procedūrų taikymas		Vadovybė	

Vidaus kontrolės elementai	Pagrindinės vidaus kontrolės elemento sudėtinės dalys	Pagrindiniai įstatymai ir kiti teisės aktai taikomi šioje srityje	Atsakomybė vidaus kontrolės aspektu
<p>1</p> <p>4. Informavimas ir komunikacija</p>	<p>2</p> <p>4.1. Informacijos naudojimas</p> <p>4.2. Vidaus komunikacija</p> <p>4.3. Išorės komunikacija</p>	<p>3</p> <p>Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymas; Informacijos apie veiklą ir bylas teikimo viešosios informacijos rengėjams taisyklės; Pranešimų skelbimo specialiaame interneto tinklalapyje tvarka; Teismų intraneto vartojimo ir administravimo vadovas; Bendrijų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms ir mobiliosioms programoms aprašas; Interneto ir intraneto svetainių administravimo tvarkos aprašas;</p>	<p>4</p> <p>Vadovybė, Teismo pirmininko padėjėjas (ryšiams su žiniasklaida ir visuomene) Teismo pirmininko padėjėjas (ryšiams su žiniasklaida ir visuomene) Teismo pirmininkas, Teismo kanceleris, Teismo pirmininko padėjėjas (ryšiams su žiniasklaida ir visuomene)</p>
<p>5. Stebėseną</p>	<p>5.1. Nuolatinė stebėseną</p> <p>5.2. Periodiniai vertinimai</p> <p>5.3. Tirtikimų vertinimas ir pranešimas apie juos</p>	<p>Nacionalinės teismų administracijos Vidaus audito skyriaus nuostatai; Nacionalinės teismų administracijos vidaus audito metodika; Asmenų aptarnavimo teismuose kontrolės ir stebėsenos (monitoringo) vertinimo tvarkos aprašas; Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatymas; Teismų sistemos vidinio informacijos apie pažeidimus teikimo kanalo administravimo tvarkos aprašas.</p>	<p>Vadovybė, atsakingi asmenys pagal atsakomybės sritis Nacionalinės teismų administracijos Vidaus audito skyriaus vedėjas Vadovybė, atsakingi asmenys pagal atsakomybės sritis</p>

(Rizikos vertinimo dokumento forma)

Vidaus kontroles politikos
2 priedas

TEISMO VEIKLOS RIZIKOS VERTINIMAS

(data)

Eil. Nr.	Rizikos priežastis	Rizikos aprašymas pagal sritis	Rizikos pasekmė (jei ji išsipildys)	Rizikos tikimybė (1-5)	Rizikos poveikis (1-5)	Rizikos svarba/reikšmingumas (5*6)	Sprendimas dėl rizikos valdymo	Atsakingas už sprendimo įgyvendinimą
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.								
2.								
3.								
4.								
5.								
...								

Paisikiniimai dėl Rizikos vertinimo formos pildymo:

- Stulpelyje „Rizikos tikimybė“ įvertinama rizikos pasireiškimo tikimybė 1-5 balais:
    - „1“ reiškia mažą rizikos pasireiškimo tikimybę;
    - „2“ – mažą-vidutinę rizikos pasireiškimo tikimybę;
    - „3“ – vidutinę rizikos pasireiškimo tikimybę;
    - „4“ – vidutinę-didelę rizikos pasireiškimo tikimybę;
    - „5“ – didelę rizikos pasireiškimo tikimybę.
  - Stulpelyje „Rizikos poveikis“ nustatomas galimas rizikos poveikis įstaigai 1-5 balais:
    - „1“ reiškia mažą rizikos poveikį;
    - „2“ – mažą-vidutinį rizikos poveikį;
    - „3“ – vidutinį rizikos poveikį;
    - „4“ – vidutinį-didelį rizikos poveikį;
    - „5“ – didelį rizikos poveikį.
  - Stulpelyje „Rizikos svarba/reikšmingumas“ įrašoma stulpelių „Rizikos tikimybė“ ir „Rizikos poveikis“ reikšmių sandauga.
  - Stulpelyje „Sprendimas dėl rizikos valdymo“ rekomenduotina:
    - jeigu stulpelyje „Rizikos svarba“ gaunamos sandaugos reikšmės nuo 1 iki 5, tada šiai rizikai valdymo priemonių galima nenumatyti,
    - jeigu stulpelyje „Rizikos svarba“ gaunama reikšmė nuo 6 iki 10, tada rekomenduotina šiai rizikai numatyti valdymo priemones,
    - jeigu stulpelyje „Rizikos svarba“ gaunamos reikšmės nuo 12 iki 25, tada privaloma šiai rizikai numatyti valdymo priemones.
-

